

ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ιστορικό Αρχείο Κρήτης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΥ

A. Πρόσβαση στο αρχειακό υλικό

1. Η πρόσβαση στα αρχεία που φυλάσσονται στα ΓΑΚ είναι ελεύθερη, σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στο ν. 1946/1991 (άρθρα 36, 42). (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Αα)
Στις περιπτώσεις μελέτης αρχειακού υλικού στο οποίο περιλαμβάνονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, οι ερευνητές οφείλουν να συμπληρώσουν τη σχετική υπεύθυνη δήλωση.(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Αβ)
2. Η μελέτη του αρχειακού υλικού γίνεται αποκλειστικά στον χώρο του Αναγνωστήριου των ΓΑΚ-Ιστορικού Αρχείου Κρήτης Το Αναγνωστήριο λειτουργεί όλες τις εργάσιμες ημέρες από **09:00** π.μ. έως **14:00** μ.μ.. Σε έκτακτες περιπτώσεις μη λειτουργίας του, αναρτάται στη ιστοσελίδα των ΓΑΚ σχετική ανακοίνωση.

B. Διαδικασία εγγραφής- Αποδοχή Κανονισμού

3. Η μελέτη του αρχειακού υλικού γίνεται αποκλειστικά στο Αναγνωστήριο. Απαγορεύεται η είσοδος των ερευνητών στα αρχειοστάσια των ΓΑΚ. Στον χώρο του Αναγνωστήριου οι ερευνητές προσέρχονται μόνοι τους, χωρίς τη συνοδεία προσώπων τα οποία δεν μετέχουν στην έρευνα.
4. Προσερχόμενοι στο Αναγνωστήριο οι ερευνητές επιδεικνύουν την αστυνομική ταυτότητα ή το διαβατήριό τους και συμπληρώνουν τη σχετική έντυπη *Αίτηση Ερευνητή* για τη μελέτη αρχειακού υλικού. Υπόδειγμα της *Αίτησης* διατίθεται και στην ιστοσελίδα των ΓΑΚ η οποία μπορεί να συμπληρωθεί εκ των προτέρων και να αποσταλεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ.
Η αίτηση εγκρίνεται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας.
5. Στην *Αίτηση* θα πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια οι ενδείξεις του αρχειακού υλικού που επιθυμούν να μελετήσουν. Για τον εντοπισμό του υλικού και την ακριβή σύνταξη των αιτήσεων τίθενται στη διάθεση των ερευνητών τα υπάρχοντα εργαλεία έρευνας (κατάλογοι, ευρετήρια) σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή και παρέχεται κάθε δυνατή βοήθεια από το προσωπικό της Υπηρεσίας. Με την κατάθεση της *Αίτησης* δηλώνεται η αποδοχή από τον αιτούντα του *Κανονισμού Λειτουργίας* του Αναγνωστήριου των ΓΑΚ.
6. Η *Αίτηση* για χορήγηση υλικού απορρίπτεται από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας στις περιπτώσεις που ο αιτών έχει προκαλέσει στο παρελθόν φθορά σε αρχειακό υλικό ή το υλικό το οποίο ζητείται είναι ιδιαίτερος φθαρμένο και έχει αποσυρθεί μέχρι την αποκατάστασή του.
7. Σε περίπτωση που ο ερευνητής, κατά την προσέλευσή του, δεν εντοπίσει το αρχειακό υλικό που επιθυμεί και παραμείνει για μελέτη των εργαλείων έρευνας υπογράφει στο *Βιβλίο Επισκεπτών*.

8. Οι ερευνητές κατά την αποχώρησή τους υπογράφουν στο *Βιβλίο Αναγνωστών*.

9. Οι ερευνητές, κατά την παραμονή τους στο Αναγνωστήριο οφείλουν να απομακρύνουν τα προσωπικά τους είδη. Επιτρέπεται να φέρουν μαζί τους μόνο χαρτί για σημειώσεις, τετράδιο εργασίας, ή φορητό ηλεκτρονικό υπολογιστή.

10. Δεν επιτρέπεται εντός του Αναγνωστηρίου η χρήση κινητών τηλεφώνων και η κατανάλωση αναψυκτικών ή τροφίμων.

Γ. Μελέτη αρχειακού υλικού

Γ1. Πρωτότυπο αρχειακό υλικό

11. Η παράδοση του προς μελέτη υλικού γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο. Οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα να μελετούν έως πέντε φακέλους ημερησίως οι οποίοι παραδίδονται διαδοχικά.

12. Οι ερευνητές οφείλουν να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις του προσωπικού των ΓΑΚ ως προς τη χρήση του αρχειακού υλικού. Δεν επιτρέπεται η χρήση στυλό ή πένα. Οι ερευνητές οφείλουν να κρατούν σημειώσεις με μολύβι ή να χρησιμοποιούν φορητό υπολογιστή. Απαγορεύονται οι σημειώσεις επί των αρχειακών τεκμηρίων καθώς και η χρήση αιχμηρών ή άλλων αντικειμένων τα οποία μπορούν να προκαλέσουν φθορά ή αλλοίωση στο αρχειακό υλικό.

13. Επειδή το αρχειακό υλικό είναι μοναδικό και ευαίσθητο, οι αναγνώστες οφείλουν να το χειρίζονται με προσοχή αποφεύγοντας τη διατάραξη της τάξης του περιεχομένου των φακέλων, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των λυτών εγγράφων.

14. Απαγορεύεται η απομάκρυνση αρχειακού υλικού από το χώρο του Αναγνωστηρίου.

Γ2. Αρχειακό υλικό σε ψηφιακή αναπαραγωγή- Υπηρεσίες ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου

15. Οι Υπηρεσίες των ΓΑΚ είναι αρμόδιες να αποφασίσουν την αντικατάσταση των πρωτότυπων τεκμηρίων για μελέτη με αναπαραγωγές στις περιπτώσεις που η συχνότητα της μελέτης ή χρήση των πρωτοτύπων απειλούν την καλή κατάστασή τους. (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γβ)

16. Στην περίπτωση που το υλικό είναι ψηφιοποιημένο, τα ΓΑΚ χορηγούν για μελέτη τα ψηφιακά αντίγραφα αντί των πρωτοτύπων.

17. Το προσωπικό των ΓΑΚ διατηρεί το δικαίωμα να ελέγχει τα δεδομένα που ο ερευνητής χρησιμοποιεί ή εκτυπώνει, καθώς και να επιβλέπει τη χρήση των σταθμών εργασίας με στόχο την εξασφάλιση της ενδεδειγμένης χρήσης τους και της τήρησης του *Κανονισμού Λειτουργίας*.

Γ3. Αρχειακό υλικό σε μικροφίλμ

18. Εάν το υλικό έχει μικροφωτογραφηθεί, και η Υπηρεσία διαθέτει την απαραίτητη υποδομή, οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα να μελετούν καθημερινά έως 5 ρολά μικροφίλμ την ημέρα και να εκτυπώνουν στο διαθέσιμο reader-printer.

19. Σε περίπτωση που η αναπαραγωγή του αρχειακού υλικού (σε ψηφιακή μορφή ή σε μικροφίλμ) είναι δυσανάγνωστη λόγω τεχνικών προβλημάτων (π.χ. απόκρυψη πληροφορίας, διάχυση μελάνης κλπ) ή όταν το απαιτούν οι ανάγκες ειδικής επιστημονικής έρευνας είναι δυνατή η μελέτη του πρωτότυπου υλικού.

20. Σε έκτακτες περιπτώσεις, και όταν ο υπάρχον εξοπλισμός δεν επαρκεί., επιτρέπεται, η χρήση του πρωτότυπου αρχειακού υλικού

Γ4. Πρόσβαση σε αταξινόμητα ή υπό ταξινόμηση αρχεία

21. Κατά περίπτωση, και εφόσον είναι δυνατή η πρόσβαση στα υπό ταξινόμηση αρχεία ή σε αυτά για τα οποία υπάρχει διαθέσιμη Κατάσταση Μεταφερομένου Υλικού (Κ.Μ.Υ.), το συγκεκριμένο αρχειακό υλικό θα διατίθεται στο χώρο του Αναγνωστηρίου και θα υπόκειται στις διατάξεις του *Κανονισμού Λειτουργίας*.(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ4)

Δ. Αναπαραγωγή αρχειακού υλικού

22. Αντίγραφα αρχειακού υλικού χορηγούνται μετά τη συμπλήρωση της *Αίτησης Αναπαραγωγής Αρχειακού Υλικού* .

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να μην επιτραπεί η αναπαραγωγή εάν δημιουργείται πρόβλημα στη φυσική κατάσταση του υλικού .

23. Για την αναπαραγωγή ολόκληρων σειρών, αρχείων ή συλλογών πρωτότυπου υλικού απαιτείται η έγκριση της Εφορείας των ΓΑΚ.

24. Με απόφαση της Εφορείας των ΓΑΚ για την προστασία του πρωτοτύπου, δεν επιτρέπεται στο εξής η φωτοτυπική αναπαραγωγή του αρχειακού υλικού το οποίο έχει ψηφιοποιηθεί όπως επίσης και του υλικού που χρονολογείται πριν το 1980 (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δα)

25. Στις περιπτώσεις αυτές, επιτρέπεται μόνο η επιτόπου ψηφιακή αναπαραγωγή είτε από τους ίδιους τους ερευνητές με τη χρήση ψηφιακής φωτογραφικής μηχανής (χωρίς φλάς) και υπό την εποπτεία του προσωπικού του είτε με ευθύνη του προσωπικού κατόπιν συνεννόησης.

26. Οι ερευνητές οφείλουν να παραδίδουν στο προσωπικό των ΓΑΚ ένα ψηφιακό αντίγραφο των λήψεων που έχουν πραγματοποιήσει με δικά τους μέσα.

27. Οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα απευθείας ή με τη συνδρομή του προσωπικού των ΓΑΚ, να εκτυπώνουν από τους σταθμούς εργασίας το υλικό της επιλογής τους.

28. Στην περίπτωση που επιθυμούν αναπαραγωγή υλικού χωρίς την προσθήκη υδατοσήμευ αυτή γίνεται από το προσωπικό των ΓΑΚ.

29. Ο χρόνος ικανοποίησης των αιτημάτων αναπαραγωγής, ανεξαρτήτως μεθόδου, προσδιορίζεται από τον αριθμό των αντιγράφων, τον βαθμό δυσκολίας του αιτήματος (π.χ. μεγάλος αριθμός σελίδων σε διαφορετικούς φακέλους) και τη διαθεσιμότητα του προσωπικού.

30. Το κόστος της κάθε μορφής αναπαραγωγής καθορίζεται αρμοδίως και είναι μειωμένο κατά 50% για τους φοιτητές με τη επίδειξη της φοιτητικής τους ταυτότητας.

Ε. Πνευματικά δικαιώματα

31. Τα ΓΑΚ είναι υπεύθυνα για τη διατήρηση των πνευματικών δικαιωμάτων επί του αρχειακού υλικού που διαθέτουν. Η με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγή υλικού των ΓΑΚ παρέχεται για προσωπική χρήση των ερευνητών. Για περαιτέρω αναπαραγωγή ή έκδοση αρχειακού υλικού, διαφήμιση (περιλαμβανόμενων και των κόμβων του Διαδικτύου), έκθεση ή άλλο σκοπό απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της Εφορείας των ΓΑΚ με ταυτόχρονη αναφορά στην προέλευση.

32. Οι ερευνητές οφείλουν να καταθέτουν στη στην Υπηρεσία των ΓΑΚ αντίτυπο των εργασιών τους οι οποίες σχετίζονται σε αρχειακό υλικό που προέρχεται από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

ΣΤ. Βιβλιοθήκη των Γ.Α.Κ.

33. Με τη βοήθεια του προσωπικού, οι ερευνητές έχουν τη δυνατότητα να συμβουλευονται την ηλεκτρονική καταγραφή της Βιβλιοθήκης ως προς την αναζήτηση βιβλίων υποστηρικτικών της έρευνάς τους.

34. Δεν επιτρέπεται ο δανεισμός βιβλίων εκτός του χώρου της Βιβλιοθήκης των ΓΑΚ.

≈

► ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Α

α. Ν. 1946/1991, άρθρο 36: Αρμοδιότητες και λειτουργία της Εφορείας των ΓΑΚ

1. Οι αρμοδιότητες της Εφορείας είναι οι εξής:

Αποφασίζει τη χορήγηση ή μη, αδειών μελέτης, μεταγραφής, φωτογράφισης κ.λ.π. αρχείων και αρχειακού υλικού, που βρίσκονται στα Γ.Α.Κ. και στα πάσης φύσεως και μορφής λοιπά αρχεία της χώρας.

γ) Αποφασίζει για τα δημοσιεύματα και τις πάσης φύσεως εκδόσεις των Γ.Α.Κ..

Ν. 1946/1991, άρθρο 42: Μελέτη αρχειακού υλικού

1. Τα αρχεία της αρμοδιότητας των Γ.Α.Κ. διατίθενται για μελέτη όπως προβλέπεται από το άρθρο 16 του [ν. 1599/1986](#) (Βλ. και άρθρο 5 [ν. 2690/1999](#)) και υποχρεωτικά με την πάροδο 30 ετών.
2. Τα αρχεία και οι συλλογές που δωρήθηκαν στα Γ.Α.Κ. παρέχονται στους ερευνητές σύμφωνα με τους όρους του δωρητή, άλλως υπάγονται στις γενικές ή ειδικές διατάξεις του άρθρου αυτού.
3. Τα φωτοαντιγραφικά και μικροφωτογραφικά αντίγραφα εγγράφων που βρίσκονται στα Γ.Α.Κ. παρέχονται για μελέτη με τους ίδιους όρους που ισχύουν για όλα τα πρωτότυπα έγγραφα και χειρόγραφα.
4. Αν, κατά την κρίση του Διευθυντή των Γ.Α.Κ., είναι ενδεχόμενο να βλάπτεται το εθνικό συμφέρον, η διάθεση για μελέτη επιτρέπεται μόνο μετά από προηγούμενη έγκριση που λαμβάνεται κατά απόλυτη πλειοψηφία των μελών της Εφορείας των Γ.Α.Κ.

5. Το προσωπικό που έχει αναλάβει την επισήμανση, την ταξινόμηση και τη φύλαξη των αρχείων που δεν είναι ακόμα προσιτά στην έρευνα και στο κοινό, σύμφωνα με την έννοια των παραπάνω παραγράφων, δεσμεύονται με το επαγγελματικό απόρρητο.

β. Σύμφωνα με έγγραφο της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (635/22-06-2000) ο ερευνητής δεσμεύεται προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι θα τηρήσει την ανωνυμία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνέλλεξε στη διάρκεια της έρευνάς του.

► ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Γ2

Ν. 1946/1991, άρθρο 44: Μικροφωτογράφιση-Φωτοαντιγράφιση-Φωτογράφιση

1. Για την προστασία των παλαιών ή εφθαρμένων πρωτότυπων εγγράφων και χειρογράφων, που βρίσκονται στην Κεντρική Υπηρεσία και τις περιφερειακές υπηρεσίες τους, τα Γ.Α.Κ. υποχρεούνται να φωτογραφήσουν, φωτοαντιγράψουν, μικροφωτογραφήσουν ή γενικά αναπαραγάγουν με τα σύγχρονα μέσα και να παρέχουν στους ερευνητές μόνο τα ομοιώτυπα. Την ίδια υποχρέωση έχουν τα Γ.Α.Κ. και για αντίστοιχα έγγραφα και χειρόγραφα που παραμένουν στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.
2. Η επιλογή και προτεραιότητα αρχείων και αρχειακού υλικού για φωτοαντιγράφιση, μικροφωτογράφιση καθώς και αναπαραγωγή αποφασίζεται από τους προϊσταμένους της Κεντρικής υπηρεσίας και των περιφερειακών υπηρεσιών.

► ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Γ4

Όροι πρόσβασης σε αταξινομήτα ή υπό ταξινόμηση αρχεία

Η ανταπόκριση στο αίτημα εξαρτάται από:

α)τον χώρο φύλαξής (εντός ή εκτός του κεντρικού κτηρίου των ΓΑΚ),β)τη φυσική κατάσταση του αρχείου, γ)τον βαθμό επεξεργασίας του (αταξινομήτο, υπό ταξινόμηση), δ) το διαθέσιμο προσωπικό

Ο χρόνος ικανοποίησης του αιτήματος θα προσδιορίζεται κατά περίπτωση και ο ερευνητής θα ειδοποιείται.

► ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

α. Το άρθρο 31 του Κανονισμού δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις των δικαστικών αρχείων για τα οποία υποβάλλεται αίτηση για δικαστική χρήση.